

Dosarul nr. 2r-48/20

Prima instanță: Judecătoria Bălți sediul Fălești (jud. R. Holban)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza)

DECIZIE

5 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Grigore Moraru, reprezentat de avocatul
Valentina Moruz

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Valeriu Rusu,
reprezentat de avocatul Tatiana Guțu împotriva Zinaidei Todorovici, Inei Moraru și
Grigore Moraru cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare
a bunului imobil și radierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate

împotriva încheierii din 9 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a
fost restituită cererea de apel depusă de Grigore Moraru, reprezentat de avocatul
Valentina Moruz

constată:

La 1 februarie 2018, Valeriu Rusu, reprezentat de avocatul Tatiana Guțu a
depus cerere de chemare în judecată împotriva Zinaidei Todorovici și Inei Moraru,
intervenient accesoriu Grigore Moraru cu privire la declararea nulității contractului
de vânzare-cumpărare a bunului imobil și radierea din Registrul bunurilor imobile a
dreptului de proprietate.

Întemeindu-și pretențiile în baza dispozițiilor art. 216, 217, 219, 220, 753 Cod
civil, art. 166-167 CPC, a solicitat admiterea acțiunii, declararea nulă a contractului
de vânzare-cumpărare nr. 6289 din 27 iulie 2012, cu repunerea părților în situația
anterioară, radierea dreptului de proprietate al Inei Moraru asupra ½ cotă-parte din
lit. 1.4. construcția comercială, prestarea serviciilor cu suprafața totală de 47,4 m²,
nr. cadastral XXXXX din XXXXX și ½ cotă-parte din 13,35 % din terenul destinat
pentru construcții cu suprafața de 0,0352 ha, nr. cadastral XXXXX din XXXXX.

Prin încheierea din 5 decembrie 2018 a Judecătoriei Bălți sediul Fălești, a fost
schimbată calitatea procesuală a lui Grigore Moraru din intervenient accesoriu în
copârât.

Prin încheierea protocolară din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți sediul Fălești, a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu SRL „Jan-Nord”.

Prin hotărârea din 30 mai 2019 a Judecătoriei Bălți sediul Fălești, a fost admisă acțiunea.

A fost declarat nul contractul de vânzare-cumpărare nr. 6289 din 27 iulie 2012 încheiat între Zinaida Todorovici, în calitate de vânzător și Ina Moraru, în calitate de cumpărător cu referire la ½ cotă-parte din lit. 1.4. construcția comercială, prestarea serviciilor cu suprafața totală egală cu 47,4 m², nr. cadastral XXXXX din XXXXX și ½ cotă-parte din 13,35 % din terenul destinat pentru construcții cu suprafața de 0,0352 ha, nr. cadastral XXXXX din XXXXX.

A fost radiată înscrierea din Registrul bunurilor imobile cu privire la dreptul de proprietate al Inei Moraru, efectuată în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 6289 din 27 iulie 2012 asupra ½ cotă-parte din lit. 1.4. construcția comercială, prestarea serviciilor cu suprafața totală egală cu 47,4 m², nr. cadastral XXXXX din XXXXX și ½ cotă-parte din 13,35 % din terenul destinat pentru construcții cu suprafața de 0,0352 ha, nr. cadastral XXXXX din XXXXX.

La 3 iunie 2019, prin intermediul Oficiului Poștal, Grigore Moraru, reprezentat de avocatul Valentina Moruz a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 30 mai 2019 a Judecătoriei Bălți sediul Fălești, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate, cu emiterea unei noi soluții de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 1 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Grigore Moraru, reprezentat de avocatul Valentina Moruz, fiind comunicat apelantului/reprezentantului despre necesitatea indicării în cererea de apel a esenței și a temeiurilor apelului, argumentul ilegalității sau netemeinicii hotărârii contestate, motivele de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului, și prezentarea bonului de plată a taxei de stat în mărime de 1 456,35 de lei, stabilind un termen de până la 29 noiembrie 2019 inclusiv pentru înregistrarea la Direcția Evidență și Documentare Procesuală (cancelaria) a Curții de Apel Bălți a apelului motivat în original și în atâtea copii câți participanți la proces sunt. A fost explicat apelantului/reprezentantului că, în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel se va considera nedepusă și va fi restituită.

Prin încheierea din 9 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel depusă de Grigore Moraru, reprezentat de avocatul Valentina Moruz.

La 24 decembrie 2019, prin intermediul poștei electronice, Grigore Moraru, reprezentat de avocatul Valentina Moruz a declarat recurs împotriva încheierii din 9 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel, cu oferirea unui termen suplimentar pentru depunerea cererii de apel motivată și a dovezii achitării taxei de stat.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea recurată, considerând-o ilegală, neîntemeiată și pasibilă de a fi casată.

A remarcat recurentul că nici el, nici careva alt membru major al familiei sale nu a recepționat înștiințarea și încheierea din 1 noiembrie 2019 a Curții de Apel

Bălți, iar semnătura de pe avizul de recepție din 8 noiembrie 2019 nu-i aparține lui și nici căruiva alt membru de familie major, fapt care poate fi confirmat cu ușurință prin efectuarea expertizei grafoscopice.

Cu referire la prevederile art. 105 alin. (5) și (6) CPC, a evidențiat că înștiințarea urma a fi înmănată destinatarului contra semnătură sau unui alt membru adult al familiei care și-ar fi dat acordul să o primească, cu indicarea raportului de rudenie pe cotor, ceea ce nu a fost respectat de către angajații ÎS „Poșta Moldovei”.

Faptul că semnătura nu-i aparține se confirmă și prin compararea semnăturii lui din buletinul de identitate, de pe mandatul avocațional.

În cazul în care instanța de recurs va avea dubii la semnătura de pe avizul de recepție, în conformitate cu art. 148 CPC, solicită dispunerea efectuării expertizei grafoscopice în vederea probării faptului că dânsul nu a recepționat încheierea instanței de apel din 1 noiembrie 2019.

La fel, a subliniat că înștiințarea și încheierea din 1 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost remisă avocatului Valentina Moruz prin intermediul poștei electronice la adresa XXXXX la 3 noiembrie 2019, însă avocatul nu deține poștă electronică cu adresa menționată, fapt confirmat prin cererea de apel preliminar, pe care a fost indicată adresa poștei electronice XXXXX

Prin urmare, a accentuat că instanța de apel a expedit încheierea din 1 noiembrie 2019 la o poștă electronică inexistentă, motiv pentru care avocatul nu a cunoscut și nu putea să cunoască despre existența încheierii.

Totodată, a indicat că expedierea actului judecătoresc a avut loc la data de 3 noiembrie 2019 ora 12:47, zi de duminică, în timpul pauzei de masă, or, data de 3 noiembrie 2019 nu a fost declarată zi lucrătoare.

A precizat că și încheierea din 9 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost expedită la o adresă greșită și anume, XXXXX, pe când adresa avocatului este în XXXXX, fapt confirmat iarăși prin cererea de apel preliminar.

A atenționat că în mandatul avocațional eliberat avocatului Valentina Moruz, a fost indicată poșta electronică XXXXX iar adresa poștală XXXXX, ulterior, avocatul a anunțat prima instanță despre modificările operate la adresa poștală și la adresa electronică, fapt confirmat prin pledoariile scrise anexate la dosar, la fel, adresa nouă fiind trecută și în cererea de apel preliminar.

Respectiv, instanța de apel urma să citeze și să înștiințeze reprezentantul potrivit informației din cererea de apel preliminar, or, o altă posibilitate de înștiințare a instanței de apel despre rechizitele reprezentantului, decât prin cererea de apel preliminar, avocatul nu a avut.

La 29 ianuarie 2020, prin intermediul Oficiului Poștal, Valeriu Rusu, reprezentat de avocatul Tatiana Guțu a depus referință la recursul declarat de Grigore Moraru, solicitând respingerea recursului.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate a fost expedită în adresa părților la 12 decembrie 2019, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire

(f. d. 163), însă careva date care ar confirma recepționarea acestuia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Tot actele cauzei atestă că la 18 decembrie 2019, reprezentantul recurentului, avocatul Valentina Moruz a luat cunoștință cu materialele prezentei cauze, ceea ce se confirmă prin declarație, anexată la materialele dosarului (f. d. 165).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 24 decembrie 2019 în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Din materialele dosarului se constată că la 3 iunie 2019, prin intermediul Oficiului Poștal, Grigore Moraru, reprezentat de avocatul Valentina Moruz a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 30 mai 2019 a Judecătoria Bălți sediul Fălești, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate, cu emiterea unei noi soluții de respingere a acțiunii (f. d. 124-125).

Se mai atestă că prin încheierea din 1 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Grigore Moraru, reprezentat de avocatul Valentina Moruz, fiind comunicat apelantului/reprezentantului despre necesitatea indicării în cererea de apel a esenței și a temeiurilor apelului, argumentul ilegalității sau netemeinicii hotărârii contestate, motivele de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului, și prezentarea bonului de plată a taxei de stat în mărime de 1 456,35 de lei, stabilind un termen de până la 29 noiembrie 2019 inclusiv pentru înregistrarea la Direcția Evidență și Documentare Procesuală (cancelaria) a Curții de Apel Bălți a apelului motivat în original și în atâtea copii câți participanți la proces sunt. A fost explicat apelantului/reprezentantului că, în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel se va considera nedepusă și va fi restituită (f. d. 155-156).

Iar prin încheierea din 9 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel depusă de Grigore Moraru, reprezentat de avocatul Valentina Moruz (f. d. 160-161).

Verificând legalitatea încheierii instanței de apel din 9 decembrie 2019, în raport cu motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, instanța de recurs constată că soluția instanței de apel este în contradicție cu circumstanțele cauzei, fapt ce incontestabil indică la temeinicia recursului depus de Grigore Moraru, reprezentat de avocatul Valentina Moruz și netemeinicia încheierii contestate.

Astfel, din actele cauzei rezultă că încheierea din 1 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care apelantului/reprezentantului i-a fost acordat termen pentru prezentarea cererii de apel motivate și prezentarea bonului de plată a taxei de stat în mărime de 1 456,35 de lei, a fost expediată în adresa apelantului Grigore Moraru la data de 4 noiembrie 2019, fapt ce se atestă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 158).

Tot materialele dosarului atestă că încheierea din 1 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost expediată și reprezentantului apelantului, avocatul Valentina Moruz la adresa electronică XXXXX la data de 3 noiembrie 2019, ceea ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f. d. 157).

Instanța de recurs reține însă că concluzia instanței de apel în sensul că încheierea din 1 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost comunicată părții, inclusiv și prin intermediul reprezentantului, fiind recepționată atât de către apelantul Grigore Moraru cât și de avocatul, este lipsită de certitudine.

Așadar, în speță se constată că rechizitele avocatului Valentina Moruz și anume, adresa poștală XXXXX și adresa electronică XXXXX indicate în mandatul seria MA nr. 1074804 din 28 februarie 2018, și reținute de către instanța de apel la adoptarea încheierii recurate, au fost modificate de către avocatul Valentina Moruz pe parcursul examinării cauzei, fapt ce rezultă chiar din cererea de apel nemotivată depusă la data de 4 iunie 2019 de către Grigore Moraru, reprezentat de avocatul Valentina Moruz.

Astfel, noua adresă electronică a avocatului Valentina Moruz a devenit XXXXX iar noua adresă poștală - XXXXX (f. d. 124).

Cu toate acestea, instanța de apel, după cum a fost deja menționat a expediat copia încheierii din 1 noiembrie 2019 de a nu da curs cererii de apel la adresa electronică XXXXX

Instanța de recurs consideră ca fiind neîntemeiată și concluzia instanței de apel cu privire la recepționarea nemijlocit de către apelantul Grigore Moruz a corespondenței care conținea copia încheierii de a nu da curs cererii de apel.

Or, din avizul de recepție nr. DS3118135131AS, anexat la materialele dosarului și la care a făcut trimitere instanța de apel, pe lângă faptul că nu este indicată data recepționării, nu este menționat nici actul remis în adresa destinatarului (f. d. 159).

Pe cale de consecință, la acest capitol, important este de menționat că în situația în care Grigore Moruz a eliberat avocatului Valentina Moruz procură cu toate împuternicirile, inclusiv și dreptul de a contesta hotărârea judecătorească cu

apel și recurs, acesta este degrevat de sarcinile impuse cu privire la efectuarea actelor de procedură, obligația dată revenind avocatului împuternicit.

În raport cu cele expuse, este indubitabil că concluzia instanței de apel cu privire la recepționarea de către apelantul Grigore Moraru și avocatul Valentina Moruz a copiei încheierii din 1 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Grigore Moraru, reprezentat de avocatul Valentina Moruz, și acordat termen apelantului/reprezentantului pentru înlăturarea neajunsurilor cererii de apel, este una prematură, la materialele cauzei lipsind probe incontestabile în acest sens.

Distinct de cele menționate, este de notat că dreptul la o cale de atac este consfințit în Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Astfel, în jurisprudența sa constantă Înalta Curte a reiterat că articolul 6 § 1 din Convenție nu garantează dreptul la apel asupra unei hotărâri de primă instanță. Cu toate acestea, atunci când dreptul intern prevede un drept la apel, procedura respectivă va fi examinată ca o extensiune a procesului de judecată și, prin urmare, va constitui un drept garantat de articolul 6 din Convenție.

În asemenea circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Grigore Moraru, reprezentat de avocatul Valentina Moruz urmează a fi admis, cu casarea încheierii recurate și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel de la etapa primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Grigore Moraru, reprezentat de avocatul Valentina Moruz.

Se casează încheierea din 9 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Valeriu Rusu, reprezentat de avocatul Tatiana Guțu împotriva Zinaidei Todorovici, Inei Moraru și Grigore Moraru cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare a bunului imobil și radierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți de la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu